

послѣ и навсѣдѣ ся распространи, нѣ за жялость, тая много лесна и тврьдѣ полезна метода за обучяваніе прьвоначалны-ты дѣтца не можѣ да хване у насѣ онова мѣсто и да посрѣ-щне овѣж цѣль, за коуж-то ся е съставила тя: зачто-то у насѣ вмѣсто да ся нѣгуваше ятка-та ъ, даскале-тѣ обрѣнѣхх всичко-то вниманіе възъ черупкѣ-тѣ ъ, та зато и не можѣ да принесе желаемый плодѣ. Тая метода у насѣ само тѣж пол-зѣ принесе, гдѣ-то съ своѣж-тѣ вѣйкашность (стройно ходѣ-ніе и внимайте! пишѣте!) можѣ да обрѣне на себе вниманіе-то на всичкы — и на сухо и на сурово, та отъ голѣ душѣ всякой найде за царвулцы и торбе, за плочѣж и писалкѣ и прати дѣте-то си да ся учи божемѣ день и до-пладнѣ. Тя оше и подѣ имя *ново ученіе* прочюта на-скоро накара хора-та да си отворятъ училища и то и у оныя малкы общины, гдѣ-то не бѣхх и сѣнували нѣкога за книгѣж и ученіе.

Тая метода ето по кон двѣ главны причины не можѣ да хване корень и да принесе и у насѣ оня плодѣ, съ кой-то ся ползывать по другы мѣста хора-та отъ неж. Прьво, наши-ти даскале или както сами ся прѣименувахх испослѣ *учи-щеліе* губятъ тукъ всичко-то си врѣмя за да истѣкмявать до кончець всичкы формы и да прѣглядвать всичкы тѣнкости отъ черупкѣ-тѣ на тѣж методѣж, а за яткѣ-тѣ — за ученіе-то или врѣмя имѣ не остане, или сѣвсѣмѣ забравятъ, та кога-то най-трѣбваше да бѣдѣж при ученицы-ты за да гы прѣглядвать, да имѣ покажатъ и да гы прѣслушать, тѣкмо въ това врѣмя и намѣрятъ да идѣж да си поотдѣхнѣж отъ пѣ-горѣказаны-ты тѣхны тяжкы трудове, а оставятъ ученицы-ты да ся учятъ сами: „зачто е, кажѣж, нарѣ-чена взаимноучителна метода, нека ся учятъ сами!“ Вто-ро, съ вѣвожданіе тѣж методѣж вѣведе ся и плацаніе-то както на учителя така и за всичкы другы училищны разно-скы да бѣде отъ общо, а това *бадишава* ученіе приведе оше повече ученицы, освѣнъ това то испозатвори и гдѣ что имаше чястны училища въ еднѣ общинѣж, та прибра и тѣхны-ты ученицы въ обще-то взаимноучително училище. И така ся струпахх нѣгдѣ по 100, нѣгдѣ по 200 а нѣгдѣ по 300 дори и по 400 ученици на еднѣж учитель, кой-то и десять главы ако да бы ималъ на рамена-та си, пакъ не можѣше до дойде до-хокы на толко сганѣ, а нежелѣ и да гы научи на нѣчто. Родителіе-тѣ и училищны-ти надзирателіе-